Qubadlıda bir məzar var...

Oğul var evdən gedər, oğul var eldən. Əliyar Əliyev belə igidlərdən idi. 1990-cı ilin əvvəllərində torpaqlarımızın işğalı zamanı cəbhəyə yollanan ilk könüllülərdən biri oldu Əliyar Əliyev. Müharibədə özünü təkcə qorxmaz, cəsur döyüşçü kimi deyil, bacarıqlı hərbçi, əsl təşkilatçı kimi göstərdi. Əvvəlcə taborun kəşfiyyat bölməsinin komandiri, sonra tabor komandirinin müavini təyin edilən gənc zabiti ən çətin döyüşlərdə dəstənin önündə görmək olardı. Tabor dəfələrlə düşmənə ağır zərbə vurdu. 1992-ci ilin payızında isə Əliyar 40 könüllü döyüşçü ilə birlikdə işğal altında olan Laçının kəndlərini cəmi 4 günə düşməndən azad etdi.

"Pəhləvanlar taboru"

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Əliyar Əliyev 1957-ci il dekabrın 14-də Qubadlı rayonunun Qəzyan kəndində doğulub. 1975-ci ildə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutuna daxil olub. İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirərək, elə doğma rayonunun Dondarlı kənd orta məktəbində idman müəllimi kimi işə başlayıb. Hərbi xidməti başa vurduqdan sonra Saransk Dövlət Universiteti onu idman üzrə tanınmış mütəxəssis kimi müəllim işləməyə dəvət edib və Əliyar Əliyev həmin universitetdə iki il müəllim işləyib. Atasının ölümü ilə əlaqədar o, Qəzyana qayıdıb. Burada qəsəbə orta məktəbində müəllim, "Məhsul" Kənd Könüllü İdman Cəmiyyətində rayon şöbəsinin məşqçisi vəzifəsində çalışıb. 1985-ci ildən isə Könüllü Bədən Tərbiyəsi və İdman Cəmiyyəti rayon şurasının sədri seçilib. O, zamanında ölkəmizin say-seçmə idmançılarından hesab olunub. Dəfələrlə güləş üzrə respublika, sonralar isə ümumittifaq və beynəlxalq yarışlarda qalib gəlib.

1979-cu ildə ailə quran Əliyar ailəsi ilə birlikdə Qubadlıda yaşamağa başlayır. Onun Emin, Yusif və Pərvanə adlı övladları dünyaya gəlir. O, şücaətli döyüşçü olmaqla yanaşı, nümunəvi ailə başçısı və qayğıkeş ata idi. Əliyar musiqini də idman qədər çox sevirdi. Qarmonda ifa etməyi bacarır, tez-tez ailəsini başına yığıb mahnılar ifa edirdi.

1988-ci ilin fevralında Xankəndidəki ilk erməni mitinqlərindən sonra Ermənistandan azərbaycanlıların deportasiyası başlayır və ilk qaçqın dalğası Qubadlıdan keçir. Qarakilsədən, Qafandan, Gorusdan qovulan azərbaycanlıların bir qismini qubadlılılar qəbul edirlər. Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında yerləşən Qubadlının strateji əhəmiyyətini başa düşən erməni təcavüzkarları burada da təxribatlar törətməyə başlayırlar. Məhz elə o illərdə Əliyar Əliyev Qubadlıda könüllülərdən ibarət dəstə təşkil edir. Onun təşkil etdiyi tabor camaat arasında "Pəhləvanlar taboru" kimi də tanınır. Çünki könüllülərin əksəriyyəti onun rəhbərlik etdiyi Könüllü Bədən Tərbiyəsi və İdman Cəmiyyətinin üzvlərindən ibarət idi.

Xalq onu sevir, ona inanır, övladlarını ona etibar edirdi. Əliyar isə çalışırdı ki, batalyona vətənə məhəbbətinə, fiziki gücünə güvəndiyi insanları, tanıdığı adamları götürsün. Çox vaxt qarşısını kəsib, gileylənənlər də olurdu. Onlara cavab verməsə də, sonralar deyirmiş ki, silahları, havadarları bizdən qat-qat üstün olan düşmənə qarşı bu uşaqları necə qurban verim? Sonra el-obanın üzünə necə çıxaram?!

Ermənistana üçgünlük matəm yaşadan igid

Tabor komandiri olarkən Başarat, Susuzdağ, Suarası kimi strateji mövqeləri düşməndən geri aldı. 1991-ci ilin mayında Qubadlının Yuxarı Cibikli kəndi, 1992-ci il oktyabrın 12-də isə Topağac-Başarat yüksəkliyi uğrunda gedən döyüşlərdə onun rəhbərlik etdiyi alay düşməni ağır itkilərə məruz qoydu. Alayın topçuları Xocalı soyqırımından bir neçə gün sonra Gorusun altını üstünə çevirib, düşmənin 300-dən çox canlı qüvvəsini məhv etdi. Ermənistana üçgünlük matəmi də elə onlar yaşatdılar. Hətta İrəvanda keçirilən mitinqlərdə Əliyar Əliyevə və onun 3 döyüşçüsünə ölüm hökmü çıxartdılar.

Son döyüş Laçının iki kilometrliyində oldu. "Tikanlı zəmi" yüksəkliyi deyilən ərazidə Əliyar Əliyev qəhrəmancasına döyüşərək şəhadətə ucaldı. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə 1992-ci il noyabrın 10-da ona ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı fəxri adı verildi.

Xalq əsl qəhrəmanlarını heç vaxt unutmur, onlar barədə xatirələri, göstərdikləri şücaətləri, döyüş və həyat yollarını sonrakı nəsillərə ötürür. Bu gün 65 yaşı tamam olan Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Əliyar Əliyev də belə şəhid qəhrəmandır. İllərdir həmişə bu vaxt onun xatirəsinə silsilə tədbirlər, idman yarışları və turnirlər keçirilir.

Xalqının qəlbində əbədiyaşarlıq qazandı

2017-ci ildə Bakı şəhəri, Nərimanov rayonunda Əliyar Əliyevin adını daşıyan küçədə Milli Qəhrəmanın abidəsinin açılışı olub. Qəhrəmanımızın digər bir abidəsi də Qubadlı rayonunda ucaldılıb. Masazırda onun adına məktəb, Sumqayıtda və Binəqədidə isə "Əliyar" adlı bulaqlar var.

Əliyar Əliyev haqqında "Pəhləvan komandir" sənədli filmi də çəkilib. Filmdə onun həyatından və keçdiyi şərəfli döyüş yolundan bəhs edilir.

Digər işğal altında olan torpaqlarımızla birlikdə Qubadlı da düşmən tapdağından azad edildikdən sonra Əliyar Əliyevin qəbri bərpa olunub, gül-çiçəyə bürünüb.

Qubadlıda bir məzar var - şəhid qəhrəman Əliyar Əliyevin məzarı. İndi bu məzar da kimsəsiz, sevgisiz, sahibsiz deyil. Bu torpağı Vətən olaraq şərəfləndirən belə məzarlar Qubadlıda, Laçında, Şuşada... çoxdur. Vətənə sipər olan, gənc yaşda əbədiyyət qədər ömür qazanan Əliyar Əliyev, doğum günün mübarək!

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2022.- 14 dekabr.- S.10.